

20. ZNAKI BEZPIECZEŃSTWA

Znaki bezpieczeństwa to symbole graficzne lub graficzno-słowne, których zadaniem jest informowanie pracowników i innych osób o:

- możliwości wystąpienia wypadku o zagrożeniach zdrowia;
- ochronie przeciwpożarowej;
- drogach ewakuacji.

Obowiązek i zasady stosowania znaków bezpieczeństwa przez przedsiębiorców wynikają z przepisów prawa¹. Znaki bezpieczeństwa powinny być umieszczone:

- ~ w miejscu zagrożenia, a gdy nie jest to możliwe przy wejściu na zagrożony teren;
- ~ na linii wzroku, w widocznym, dostępnym i dobrze oświetlonym miejscu;

Znaki bezpieczeństwa muszą być zgodne z Polskimi Normami. Znaki różnią się między sobą kształtem figur geometrycznych i barwami. Występuje sześć grup znaków:

1. **Znaki zakazu** – oznaczają zakaz podejmowania pewnych działań, np. zakaz palenia papierosów. Znaki zakazu są okrągłe, zarówno obwódka jak i przekreślenie mają barwę czerwoną, a zamieszczony na znaku symbol, informujące o rodzaju nakazu, jest czarny.

Ogólny znak zakazu ma następującą postać: . Na znak ten nanoszone są różne symbole (np. papieros, drabina, postać człowieka).

2. **Znaki nakazu** – informują o nakazie podejmowania pewnych działań, np. nakaz noszenia kasku. Znaki nakazu są okrągłe, tło jest niebieskie, a symbole białe.

Ogólny znak nakazu ma następującą postać: . Na znak ten nanoszone są różne symbole (np. wykrzyknik, kran i dłoń, kształt głowy człowieka z kaskiem lub w okularach, rękawice, postać człowieka) informujące o rodzaju nakazu.

3. **Znaki ostrzegawcze** – przestrzegają przed niebezpieczeństwem, np. przed porażeniem prądem elektrycznym. Znaki ostrzegawcze mają postać trójkąta równobocznego, tło jest żółte, a obramowanie i symbole na znaku są czarne.

Ogólny znak zakazu ma następującą postać: . Na znak ten nanoszone są różne symbole (np. wykrzyknik, drabina, postać człowieka).

4. **Znaki ewakuacji² i sprzętu ratunkowego** – np. znak informujący o kierunku wyjścia, znak wskazujący usytuowanie pierwszej pomocy medycznej. Znaki są kwadratowe lub prostokątne, na zielonym tle zamieszczone są białe symbole lub napisy. Znaki ewakuacji zamieszczono w tabeli (Tabela 2, strona **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**).

5. **Znaki bezpieczeństwa pożarowego** – np. znak informujący o umiejscowieniu gaśnicy. Znaki te są albo kwadratowe albo okrągłe:

- Kwadratowe mają charakter informacyjny (informują o miejscu drabiny, gaśnicy, czy hydrantu), mają czerwone tło i białe symbole;
- przeciwpożarowe znaki zakazu (zakaz gaszenia wodą, zakaz zastawiania drogi ewakuacyjnej), kształt i barwy są takie jak kształt i barwy innych znaków zakazu;

6. **Znaki zawierające informacje uzupełniające** – nie występują samodzielnie, towarzyszą znakom: nakazu, zakazu, ostrzegawczym. Informacje te mają postać napisów, np.: NIE PRZECHODZIĆ, ZAKAZ WSTĘPU.

¹ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst jednolity Dz. U. Nr 169 z 2003 r., poz. 1650, ze zmianami).

² Ewakuacja to zorganizowane działanie przemieszczania ludzi z miejsc zagrożonych w miejsca bezpieczne. Szerzej na ten temat w podrozdziale: Ochrona przeciwpożarowa, strona 19).

Wzory znaków bezpieczeństwa dostępne są na wielu stronach internetowych, w tym m.in. na stronie:

http://pl.wikipedia.org/wiki/Znaki_bezpieczeństwa

Czasem znaki bezpieczeństwa są łączone i tworzą w ten sposób znaki złożone.

Rys. 1. Znak złożony

Wśród znaków bezpieczeństwa występuje grupa znaków związana z urządzeniami elektrycznymi. Są to znaki: ostrzegawcze, zakazu, nakazu i znaki informacyjne. Wspólnym elementem znaków związanych z urządzeniami elektrycznymi jest symbol:

Rys. 2. Symbol prądu elektrycznego